

ἔγραφον διὰ τάξιν ἀνθρώπων οἵτινες δὲν ἤξευρον ν' ἀναγνώσωσι. Τῶν χυδαϊστῶν τούτων τὴν σημασίαν ὕψωσεν ὁ Δανιὴλ Φιλιππίδης ἀξιῶσας οὐ μόνον τὴν Ἑλληνικὴν γραμματικὴν, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν ὀρθογραφίαν νὰ καταδικάσῃ. Ἄλλὰ ταῦτα θεωρητικῶς ἐπαγγελλόμενος, οὐχ ἥττον ἐδίστασεν ὅμως τὰς ἀρχάς του νὰ ἐφαρμόσῃ καθ' ὅλην αὐτῶν τὴν ἔκτασιν εἰς τὰ ἴδια του συγγράμματα. Ὁπαδὸς δ' αὐτοῦ ἀνεδείχθη καὶ ὁ ἐξ Ἡπείρου ἰατρὸς καὶ ποιητὴς Βηλαρᾶς, ὅστις καὶ πραγματεῖαν ἐξέδωκε ἣν ἐπέγραψεν «Ἡ Ρωμεηκὴ γλῶσσα». Ὁ δὲ ποιητὴς Χριστόπουλος καὶ γραμματικὴν τοῦ τοιοῦτου ἰδιώματος ἀπεπειράθη νὰ γράψῃ.

Σχεδὸν πάντες ὅμως οἱ ἀγωγῆς τυχόντες Ἕλληνες ἔβλεπον ἐν τῇ καθαρευούσῃ γλώσσῃ, ἣτις οὐδέποτε ἐπαύσατο καὶ γραφομένη καὶ ὁμιλουμένη ἐν τε τοῖς Πατριαρχείοις καὶ ἐν τοῖς κύκλοις τῶν καλῶς ἀνατεθραμμένων, τὸ ἀναγκαῖον ὄργανον τῆς ἐθνικῆς ἀναγεννήσεως καὶ τῆς ἀναβιώσεως τῆς φιλολογίας, καὶ ἐνέκυψαν εἰς ταύτης τὴν ρύθμισιν, τὸν πλουτισμὸν καὶ τὴν καλλιέργειαν. Ὁ ὑπὲρ πάντας δέ, οὐ μόνον διὰ λαμπρῶν